

— Figyelemreméltó hitközlőket a Vatikánról és a politikáról a szegedi székesegyházban. Szegedről jelentik: Nagy feltűnést keltő beszéd hangzott el a szegedi püspöki székesegyház székéből. Majthényi Béla hittanár beszélt. — Arról van szó, — mondotta — hogy az utóbbi napokban rosszulmúlatu, suttogó propaganda kezdte ki XII. Pius pápa személyét. A híresztelések gyors elterjedéséből tervszerűen dolgozó ügynökök munkájára lehet következtetni, akik báránybőrbe bújó farkasok módjára szeretnék a Regnum Marianum népében megindítani a hagyományos magyar hűséget a pápai tekintély iránt. Az uton-utfélen hallható híresztelések olyan primitívek, hogy szégyenére válnak még egy elemi ismeretekkel rendelkező ember logikájának is. A hitközlőnek nagyhatású és világos gondolatfűzéssel fejtette ki, hogy a politika tudományos meghatározása értelmében nem valami elszigetelt tudomány, hanem természeténél fogva egyesíti magában az emberi tudást minden nyilvános jellegű kérdést. A politikában rengeteg olyan probléma van, amely lényegében vallás erkölcsi kérdés és ezekről a kérdésekről bírálatot mondani végső fokon a pápa hivatott. Példákkal illusztrálta, hogy a szociális kérdés, alkotmányjog szántalan problémája elválaszthatatlanul fonódik össze a kereszténység alapvető tanításával és erkölcsi törvényével. Krisztus azért küldte apostolait, hogy az igazságot minden vonatkozásban, minden körülmények között hirdessék. Az egyház meg is felelt ennek a roppant nehéz feladatnak, amikor igyekezett a népvándorlás viharában, a török háborúkban, világháború zavarokban biztos utat mutatni a magukra hagyott nemzeteknek. Majthényi Béla azzal fejezte be szövegét, hogy Szent István birodalmának minden igaz magyarja várja, hogy a mostani súlyos időkben a pápa szabadon hallathassa szavát a vatikáni rádió keresztül is és szabadon ténykedhessen a béke érdekében.

* Vitézek és vitézjelöltek figyelmébe! A Magyar Vöröskereszt október hó 1-én és 2-án tartandó országos gyűjtésében a vitézek is tevékeny részt vesznek. A Vitézi Szék gyűjtőhelye a Városházától a Hitler-tér sarkáig terjed, az urna a Városház kapuja előtt lesz. Minden vitéz és vitézjelölt e nemes célra szánt önkéntes adományát a Vitézi Szék gyűjtőhelyein adja le. Vitéz Benkő Béla vezérőrnagy, Vitézi Törzskapitány s. k.

Parkettezési
munkákat
id. LÖRINCZY JÓZSEF
lak. Zoltai-utca 14. szám vagy
Sebők cukrászda
Mátyás kir.-tér 23. szám. Telefon: 19-59

— AZ OSEMBER NYOMAINAK KUTATÁSA A BÜKKBEN. Kadóc Ottokár, az európai hírvilág kutatója, a Bükkhegység legkevesebb ismert barlangjaiban ásatásokat folytatott az őseMBER nyomait kutatva. A hármaskuti, solymoskúti és a heteméri barlangokat vizsgálta át. Évezredek talajrétegeiben dolgoznak a munkások és közöttük Kadóc Ottokár térképezi a feltárás alatt álló barlangot. Jelenleg a solymoskúti barlangban folyik a munka, amelynek során már több lelet került napvilágra. Kadóc Ottokár 1905-ben már járt a Bükkhegységben, akkor, ártta fel a világhírű Szeletabarlangot, amelyben jelentős őskori leletek rejtőztek.

— A kommunizmus kegyelmi kérvényét elutasította a svájci rendtanács. Zürichből jelentik: A svájci rendtanács keddi ülésén tárgyalta az úgynevezett Hoffmayer-fellebbezést, mellyel kegyelmet kért kommunista vezetőknél, továbbá a munkásszakszervezetek eltiltásának felfüggesztését. A megkegyelmezésre vonatkozó fellebbezést a nemzeti tanács 122 szavazattal 2 ellenében, a munkásszervezetek és lapjaik betiltásának felfüggesztésére vonatkozó fellebbezést pedig 95 szavazattal 45 ellenében elvetette. (MTI)

Megállapították a táblatűveg árát. A közellátásügyi miniszter a Hivatalos Lap keddi számában kiadott rendeletével megállapította a táblatűveg legmagasabb nagy- és kiskereskedői eladási árát. Az eladási árát a beszerzési árból és a rendeletben megállapított bruttó haszonkulcs együttes összegéből kell megállapítani. A rendelet szabályozza, hogy mi tekinthető beszerzési árnak belföldi és külön külföldi beszerzés esetén.

— Belehalt sérüléseibe az Árpád-úti gépkocsigázolás áldozata. Hirt adunk róla, hogy Péter György gépkocsivezető gépjárművel az Árpád-úton elütötte Hersch Lászlót, aki egy kétkerekű taligát tolt maga előtt s éppen ezért nem tudott idejében félreugrani a robogó gépkocsi elől. Hersch Lászlót a mentők eszméletlen állapotban, súlyos sérülésekkel beszállították a sebészeti klinikára, de segíteni nem lehetett rajta s anélkül, hogy eszméletét pillanatra is visszaszerezte volna, szerdán hajnalban kiszáradt. A halálos gázolás ügyében a rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot.

Városi konyhát állítottak fel a tisztviselők részére

Kolozsvár, szept. 29. Keledy Tibor dr. polgármester, mint már jelentettük, a nehéz beszerzési helyzet miatt a városi tisztviselők és alkalmazottak részére városi konyha felállítását határozta el, ahonnan önköltségi áron kaphatnak ebédet az igénylők. A polgármester rendeletére az egyes ügyosztályok összeírták azokat a tisztviselőket és alkalmazottakat, akik a városi konyháról akarnak étkezni. Közel 500 tisztviselő és al-

kalizott jelentkezett a városi konyhán való étkezésre. A városi konyhát Farkas-utca 4. szám alatt állították fel, ahol tágas étkezőhelyiségeket is berendeztek azok számára, akik nem akarják hazavitetni a konyháról az ebédet. A városi konyha pénteken kezdte meg működését s hogy a tisztviselők ellátásában ne legyen fennakadás, a közellátási hivatal máris nagymennyiségű élelmiszer beszerzéséről gondoskodott.

Gyöngyösi bácsi, aki hat polgármestert szolgált ki, nyugdíjba megy...

Akik megfordultak a városházán, ismerik azt az egyenestartású, öreg városi altszót, aki a polgármester előszobájában szolgálatkészen nyitotta ki az ajtót a felek előtt s hordozta a rendeleteket, aktákat az ügyosztályokba. Az öreg altisz: Gyöngyösi Ferenc, 44 évi szolgálat után most nyugdíjba vonul s a tisztességben eltöltött munkáit után megérdemelt pihenőre tér. Gyöngyösi bácsi hivatali működése alatt hat polgármestert szolgált ki. Még Albach Géza polgármester-sége idején került a városházára s megszakítás nélkül szolgált a várost a román bevonulásig. Amikor idegenek kerültek a város élére, Gyöngyösi bácsi bucsút mondott a városházának és egyik kolozsvári bankban szolgált tovább. A bácsi döntés után első volt, aki megjelent a városházán. Ő tette ki a magyar lobogót is az öreg városháza ormára, amikor a honvédsapartok bevonultak Kolozsvárra. Most, hogy nyugalmába megy, sorra látogatta az ügyosztályokat s mindenkitől tisztességtudóan elköszönt. Amikor kezelt fogtunk az öreg Gyöngyösi bácsival, szemében felcsillant a fény s azt mondta:

— Azért egyszer még visszajövök, amikor ki kell tűzni a béke zászlót a városházára...

— Vesztegetni akart a határátlépő. Az idei február 22-én Haragos Traján vajdakamarási gazdálkodó utlevél nélkül nekilindult Romániának. Szándékában azonban egyik szolgálatos határrendőr megakadályozta. A leleplezett Haragos Traján, hogy a reávaró büntetéstől megmenekedjék, 20 pengőt ajánlott fel a határrendőrnek, ha nem tesz feljelentést ellene. A határrendőr ezt a megvesztegetési kísérletet is bejelentette feletteseinek s ezért Haragos Trajánt a határátlépési kísérleten kívül, megvesztegetési kísérlet vétségéért is felelősségre vont a kolozsvári törvényszék. Az ügyet tárgyaló bíró harmastanács, Grois László dr. tanácselnök elnöklésével, háromhavi fogságbüntetést állapított meg.

— Bizonyításkiegészítést rendelt el a tábla a „pestifutáros” Nadas Sándor rokonának 40.000 pengős bűnyűjében. Budapesti jelentik: A valutaügyészség nyomozói, részben bizalmas bejelentések, részben egyéb adatok alapján, arra a gyanura jutottak, hogy Nadas Sándor, kinek annak idején „Pesti Futár” címmel heti riportlapja volt Budapesten, Amerikába vándorlásával kapcsolatban megkísérelte a magyar államot, olyanformán, hogy meg nem engedett módon több mint 36.000 pengőt kivitt magával az országból. Feleségének, Róth Margitnak, a Váci-utcában jólmenő női kávé-szalonja volt. Az asszony a szalon vezetését rokonaira bízta és férjével együtt kivándorolt. A gyanu szerint Nadasék engedély nélkül vittek ki magukkal nagyobb összeget s ebből New Yorkban Róth Margit ismét kalapszalont létesített. Büntető eljárás nem indult ellenük, mert az ügy már elévült, de az ügyészség az elkobzás alá eső értékek tekintetében kérte elmarasztalni a céget. Így indult eljárás az itthon maradt Róth Piroksa és Róth József ellen. A bíróság kötelezte őket 36.372 pengő, másik tételben 2800 pengő, egy harmadik tételben pedig 2189 pengő megfizetésére. Fellebbezés folytán a tábla Lengyel-tanácsa elé került az ügy. Róth védője, Párkány Frigyes, azt adta elő, hogy Nadasék nem kívándorlani céljából utaztak Amerikába, hanem azért, hogy az ottani világiálítás alkalmából New Yorkban élő gyermeküket, ifj. Nadas Sándor orvost meg látogassák. Utalt arra, hogy számukra az utazási költségeket a Nemzeti Bank dollárban kiutalta. Azt állította, hogy csak azért nem térhettek vissza, mert Nadas Amerikában megbetegedett és meg is halt. Özvegyét a háború akadályozta meg a hazautazásban. Számlákkal, kereskedelmi könyvekkel és egyéb nyugtákkal kívánta igazolni, hogy az elkobozni rendelt összeget Nadasék Magyarországon az utolsó fillérig elköltötték. A tábla, Párkány kérelmének helyt adva, bizonyításkiegészítést rendelt el az ügyben.

A háztulajdonos a szabálytalan elsötétítésből eredő baleset miatt felelős

Kolozsvár, szeptember 29. A kolozsvári Kiss-utca 1. számú háznak feles tulajdonosa Bender Sándorné Horthy Miklós-ut 80. szám alatti lakos. A tulajdonát képező épületrészben több lakó van, akiknek egyikehez ez év január elején Kovács Károly műszerez indult látogatóba. Habár este 6 óra körül járt az idő, a lépcsőház még a korai téli alkony ellenére sem volt kivilágítva. A féltől sikos feljárón így a tájékozódni sem tudó látogató gumisarku cipőjében megcsuszott és lezuhant. A zuhanás következtében Kovács Károly két oldalbordáját törte.

A hosszabb időre orvosi kezelésre szorult műszerez kártérítési igényt ugyan nem támasztott, ellenben gondatlanságból okozott súlyos testisértes vétsége miatt panaszt tett Bender Sándorné háztulajdonos ellen, annál inkább, mert a balesetet előidéző lépcsőházból — szerinte — még a villany-égő is hiányzott.

Az ügyet tárgyaló kolozsvári törvényszék Grois László dr. elnöklésével ülésező büntető harmastanácsa előtt a védelem azzal érvelt, hogy a légvédelmi elsötétítés előírásának megfelelően csökkentett világítású villanyégő volt a kérdéses lépcsőházban, aminek meggyújtását a házmaster elmulasztotta, tehát a háztulajdonos nem felelős. A vádat képviselő Karda Csaba dr. ügyész érvei alapján a bíróság azonban megállapította a háztulajdonos felelősségét, akit a vádbeli vétségért 200 pengő pénzbüntetésre ítél.

Az ítéletet úgy az ügyész, mint a védelem megfellebbezték.

— KETSZERES HATÁRÁTLÉPÉS. Dél-erdélybe szakadt szülei látogatására Cupsa Miklós récekeresztúri gazdálkodó a tavaszszal éjnek idején, engedély nélkül átmént a határon. Másodnapra ugyanilyen módon tért vissza lakóhelyére. A községi csendőrs nyomozás alapján Cupsa bíróság elé került a kétszeres tiltott határátlépésért. A bíróság, jogerőssé vált ítélettel, egyhavi fogságbüntetést szabott ki Cupsa az engedély nélkül megtett külföldi utakért.

* Megjelent a „Termés” új száma. Ára 4.50 pengő. Minden könyvkereskedésben kapható.

— 100 KILOS HAROSA FUTOTT ZATONYRA A CSONGRÁDI TISZAPARTON. Csongrádról jelentik: Tóth István vályogvetőt a napokban mesébeillő szerencse érte. Amint a Holt-Tisza partján dolgozott, észrevette, hogy egy óriás hal vergődik a Tisza homokzatonyán. Odafutott és fejsejével hamarosan elkábította a halat, majd talicskán lakására szállította. A hal pontosan egymázsás harosa volt, amely minden valószínűség szerint úgy került a homokzatonyra, hogy kisebb halat üldözött. Tóth István egész rokonságát vendégül látta a halvacsorán, de még így is a hal háromnegyed részét elmerítte.

— MEGEGYSZER A JENEI-ÜGY. Né-hány héttel ezelőtt megtört, hogy Jenei Sándor laparúsított ellen eljárás folyt. Ugyanis Jenei még 1941 augusztus végén németországi munkára jelentkezett s elutazásakor a Kovács Miklós hírlapirodájával nem számolt el. Emiatt sikkasztás címén eljárás indult ellene, utóbb azonban meggyőződünk arról, hogy Jenei nem sikkasztott, csak gyors elutazása miatt elszámolási zavarok merültek fel, ami abból is kiviláglik, hogy Németországból való visszatérése után a vitás összeget kiegyenlített. Mindezt már csak azért is meg kellett írni, mert Jenei Sándor azóta is az összes hírlapirodákkal és a lapok kiadói hivatalaival minden vonalon megbízható kapcsolatokat tart fenn.

— Határátlépők a törvényszéken. Butuza János nagybányai iparossegéd ez év március közepétől akart lopakodni Felek felé a határon Romániában élő hozzátartozóihoz. Hasonlóképpen külföldi utazásiglatatába készült Ormeanca Miklós névű asszony is. A határőrség utjuk közben mindkettőjüket elfogta. A kolozsvári törvényszék büntető harmastanácsa a meghiusult határátlépési kísérletért Butuza Jánost 300, Ormeanca Miklósét 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Könyvek között

SUBHAS CHANDRA BOSE:
„ÉGI INDIA”

Különös jelentőséget ad ennek a könyvnek a szerző legendás alakja, aki — különösen az új világháború óta — Mahatma Gandhi versenytársává lett nemcsak India, hanem a Nyugat szemében is. Ő volt az, aki már hosszú évekkel a világégés előtt nyíltan megvádolta könyvében az angolokat, hogy elnyomják a hindukat és Indiának sohasem adják meg az állandóan ígért ön-kormányzatot. Különös pikantériája a könyvnek és méltán jellemző az angol elbizakodottságra, hogy maguk az angolok adták ki ezt a munkáját — Londonban. Azóta sok minden megváltozott Subhas Chandra Bose jóslataiból.

Könyve maga az élő történelem. Minden szavából események áradnak, melyek azóta, hogy ezeket a sorokat leírta, már meg is történtek.

Chandra Bose alakja sokkal dinamikusabb, mint Gandhié, nemhiába a fiatalabb generáció tagja. Ő nem helyezkedett az áhírszár — az erőszaknélküliség — Gandhi által hangoztatott kétesértékű álláspontjára, amelyre még nem értett meg a világ. Éppen belső önszemlődése, kontemplatív szellemisége és békés természete miatt volt képes egy hatalmas birodalmat 50.000 angol katonára leigázni s azóta is uralma alatt tartani. Gandhi az amritsári vérengzés után, 1920-ban indította meg erőszaknélküli mozgalmát, de hiába ült számtalanszor börtönben, jelentős eredményt még sem birt az angoloktól kicsikarni. Subhas Chandra Bose azonban, aki fiatal éveinek virágát szintén angol börtönökben töltötte, fegyverrel is kész szembeszállni hazája elnyomóival, ha eljön az ideje. Híre járt, hogy amikor néhány éve le akarták tartóztatni az angolok, repülőgépen Japánba szökött. Nemsokára az a hír járta, hogy a gép lezuhant és India második szabadságapostola életét vesztette. Chandra Bose azonban rövidesen felbukkant Tokióban — halála híre szerencsére nem bizonyult valósnak — s a japán kormány támogatásával megkezdte a külföldön élő szabad hinduk seregbeállítását. Repülőgépen Németországba is ellátogatott, ahol Hitler vendége volt, míg ez év júniusában ismét Japánba nem hívták, ahol most már végleg nekilátott a független és szabad indusok hadseregének megszervezéséhez.

Az olvasónak valóban izgalmas pillanatok kínál a könyv minden egyes fejezete; alkalmat arra, hogy amit olvas, azt a véres események világánál ellenőrizze. Meggyőződhet arról, hogy az, aki ezt a könyvet írta, nemcsak az országot ismeri, amelynek sorsáról beszél és nemcsak a népet, melyért lelkének egész hevével harcol, hanem tulajdonképpen ő maga ez az ország, ő maga ez a nép, az események pedig tulajdonképpen az ő cselekedetei. Ritka alkalom, amikor az események sodrában olvashat az ember olyan történelmi művet, amit az írt meg, aki az eseményeknek egyik fontos forrása. Az elfogulatlan olvasó sok tudást, szempontot és irányelvet szerezhet belőle és a higgadt bíráló ítéletével használhatja tartalmát. Az utolsó szót a jövő fogja kimondani.

— Meggyilkoltak egy román csendőrt. A „Magyar Távírti Iroda” jelenti Bukarestből, hogy az orsani határállomásra a román csendőrszakszáz igazolásra szállított két gyanús embert. Ezek azonban igazolás helyett meggyilkolták az egyik csendőrt. A tetteseket rövid időn belül kézrekerítették és kihallgatásukkor mindkettőtől kiderült, hogy ukrán nemzetiségűek.

MOZI-MŰS OROK

ARPAD filmszínház: Pascal kettős élete. Főszerepben: Pierre Blanchard, Isa Miranda. Előadások kezdete mindennap d. u. 4, 6 és 8-kor. Vasárnap d. e. 1/2-12-kor matiné.

CORVIN-mozgó: A tigrisek ura! A Sarra-sani óriáscsirkusz közreműködésével. Kezdet 1/5, 1/7, 1/9. Szombaton, vasárnap és ünnepnap 1/3-tól. Minden vasárnap és ünnepnap d. e. 11 órakor matiné.

EGYETEM: Anyámasszony katonája. (Szilassy László, Mály Gerő, Pelsőczy Irén, Bilicsi Tivadar, Vaszary Piri, Vay Ilus.) Rendkívüli előadások: Szombaton d. u. 1/3-kor. Vasárnap d. e. 11-kor, vasárnap d. u. 1/3-kor: Anyámasszony katonája.

ERDELY-mozgó: Marco Visconti. Fősz.: Carlo Ninchi, Mariella Lotti, Roberto Villa, Alberto Capozzi. Előadások kezdete 4, 6, 8. MATYÁS KIRÁLY-mozgó: Jómódár. Fősz.: Pelsőczy Irén, Ajtay Andor, Szilassy Mály, Vaszary. Előadások kezdete: 4, 6 és 8 órakor. Vasárnap d. e. 11-kor matiné. RAKÓCZI-mozgó: Lützow sasok. Eredeti felvételek a német légi flotta közreműködésével.